А.В. Паскаль, здобувач вищої освіти СВО «Магістр»
Д.В. Дячков, к.е.н., доцент,
Полтавська державна аграрна академія

СИСТЕМА ОЦІНКИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Одним із негативних явищ у господарчий практиці підприємства є неповна, несвоєчасна інформація про надходження, продаж і запаси окремих видів продукції за різними споживчими ознаками. Саме така інформація повинна бути головним джерелом для оцінки поточного становища ринку того чи іншого товару. У даному напрямку бракує також інформації про становище споживчого попиту, фактори, що його визначають, тенденції та прогнози його розвитку, що визначають конкурентоспроможність підприємста.

На основі аналізу існуючих підходів до формування критеріїв оцінки інформаційної системи та інформаційних технологій, з позицій якісного і кількісного оцінювання, пропонується система показників оцінки кожної з складових (інформаційної, технічної, управлінської, соціальної, організаційної). Результати відображені в табл. 1.

Таблиця 1

Показники оцінки інформаційного забезпечення [розроблено на основі]

Назва коефіцієнту	Формула для розрахунку	Характеристика	Межі вимірювання показника, рівні
Інформаційна складова			
Коефіцієнт автоматизації отримання вхідної інформації	$I_{ави} = I_{авт} / \sum I$, де $I_{авт}$ – кількість інформації одержуваної автоматизовано; $\sum I$ – загальна кількість інформації, що надходить	Характеризує кількість вхідної інформації, яка може бути отримана автоматизованим шляхом до загальної кількості інформації, що надходить у внутрішнє середовище	[0; 1] 0-0,33 – низький 0,34-0,67 – середній 0,68-1 – високий рівень

Коефіцієнт автоматизації документообігу	$Д_а = Д_{авт} / \sum Д$, де $Д_{авт}$ – кількість документів, які обробляються автоматизовано; $\sum Д$ – загальна кількість документів	Дає можливість оцінити співвідношення документів оброблюваних автоматизовано до загальної кількості документів	[0; 1] 0-0,49 – низький 0,50-0,69 – середній 0,70-1 – високий рівень
Коефіцієнт втрати інформації	$Bi = I_{втр} / \sum I$, $I_{втр}$ – кількість інформації, витраченої в процесі комунікації; $\sum I$ – загальна кількість інформації, що надходить	Характеризує втрати інформації в процесі комунікації	[0; 1] 0-0,49 – низький 0,50-0,69 – середній 0,70-1 – високий рівень
Коефіцієнт релевантної інформації	$Pi = I_{рел} / \sum I$, $I_{рел}$ – кількість інформації, яка сприяла прийняттю релевантного управського рішення; $\sum I$ – загальна кількість інформації, що надходить	Характеризує ступінь задоволення інформацією основних функцій управління	[0; 1] 0-0,33 – низький 0,34-0,67 – середній 0,68-1 – високий рівень
Коефіцієнт достатності програмного забезпечення	$ПЗ_д = ПЗ_{упр} / \sum ПЗ$, $ПЗ_{упр}$ – кількість програмного забезпечення, яке бере участь в управлінні $\sum ПЗ$ – загальна кількість програмного забезпечення	Характеризує кількість програмного забезпечення бере участь у забезпеченні процесу комунікації підприємства	[0; 1] 0-0,49 – низький 0,50-0,69 – середній 0,70-1 – високий рівень
Коефіцієнт достатності апаратного забезпечення	$АЗ_д = АЗ_{пз} / В$, $АЗ_{пз}$ – параметри апаратного забезпечення, зіставні з вимогами програмного забезпечення В – вимоги, що пред'являються програмному забезпеченню	Дає можливість оцінити співвідношення параметрів апаратного забезпечення з вимогами, які накладаються програмним забезпеченням, необхідним для досягнення цілей	[0; 1] 0-0,39 – низький 0,40-0,69 – середній 0,70-1 – високий рівень

Коефіцієнт завантаженості каналів зв'язку	$К_{кз} = Ч_{ппкз} / \sum Ч_{кз}$, $Ч_{ппкз}$ – час, протягом якого використовуються канали зв'язку на повну потужність ; $\sum Ч_{кз}$ – загальний час доступу до каналу зв'язку.	Характеризує співвідношення часу в протягом якого використовуються канали зв'язку	[0; 1] 0-0,49 – низький 0,50-0,69 – середній 0,70-1 – високий рівень
Соціальна складова			
Коефіцієнт кваліфікації	$К_{пк} = Ч_{ппк} / \sum Чп$, $Ч_{ппк}$ – кількість працівників, які мають необхідну кваліфікацію для роботи з інформаційними ресурсами; $\sum Чп$ – середньоспискова чисельність працівників	Характеризує відношення кількості співробітників підрозділів, які мають необхідність в підвищенні кваліфікації до загальної кількості співробітників підрозділу	[0; 1] 0-0,49 – низький 0,50-0,69 – середній 0,70-1 – високий рівень
Коефіцієнт плинності кадрів	$К_п = (Ч_з + Ч_п) / 2 / \sum Чп$, $Ч_з$ – кількість звільнених працівників протягом періоду; $Ч_п$ – кількість прийнятих працівників протягом періоду; $\sum Чп$ – середньоспискова чисельність працівників.	Дає можливість оцінити співвідношення звільнених співробітників протягом періоду до середньооблікової чисельності співробітників	[1; 0] 0-0,19 – сприятливе 0,20-0,39 – помірне 0,40-1 – несприятливе значення
Управлінська складова			
Ступінь відносної деталізації інформації	$С_д = O_i / \sum O_i$, O_i - кількість одиниць інформації, яка надається директору; $\sum O_i$ – загальна кількість одиниць інформації, яка надходить всім	Характеризує відношення кількості параметричних характеристик вхідних даних, які необхідні для ефективного виконання завдання	[≤ 0]

Коефіцієнт динамічності інформаційного забезпечення управління	$К_{дізу} = К_Р / К_з$ $К_Р$ – кількість своєчасних реакцій ІС на зміни зовнішнього середовища; $К_з$ – кількість змін у зовнішньому середовищі.	характеризує можливість своєчасного отримання управлінцями необхідної обробленої інформації при прийнятті якісних управлінських рішень	[1; 0]
Організаційна складова			
Реалізація довгострокових цілей	$Р_{дц} = ДЦ_і / ∑ДЦ$, $ДЦ_і$ – кількість довгострокових цілей реалізованих за участю ІС; / ∑ДЦ – кількість довгострокових цілей.	Дає можливість оцінити кількість фактично реалізованих цілей за рахунок використання ІС до загальної кількості цілей	[0; 1]
Реалізація короткострокових цілей	$Р_{кц} = КЦ_і / ∑КЦ$, $КЦ_і$ – кількість короткострокових цілей реалізованих за участю ІС; / КДЦ – кількість короткострокових цілей.	Дає можливість оцінити кількість фактично реалізованих цілей за рахунок використання ІС до загальної кількості цілей	[0; 1]

Застосування зазначеної системи критеріїв оцінки інформаційного забезпечення дозволить отримати найбільш узагальнену, об'єктивну критичну оцінку інформаційного забезпечення діяльності підприємства.

Список використаних джерел:

1. Бондар А. В. Организационно-экономический механизм управления информацией и коммуникациями на предприятиях : дисс. канд. эк. наук : 08.00.05 Эконом / Бондар Алина Валериевна – Донецк, 2016. – 180 с.

2. Сопко В.В. Інформаційні технології управлінського обліку: навч. посіб.] / Сопко В. В., Зима Ю. П., Головіна Д. В.. – Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – 272 с.